

STRATÉGIAI LEHETŐSÉGEK A BIRKÓZÁS VERSENYKÉPESSÉGÉNEK FENNTARTÁSÁRA MAGYARORSZÁGON

*STRATEGIC CHOICES FOR THE SPORT WRESTLING MAINTAIN THE
COMPETITIVENESS IN HUNGARY*

MADARÁSZ TAMÁS PhD hallgató

Debreceni Egyetem, Gazdaságtudományi Kar, Vidékfejlesztés, Turizmus-
és Sportmenedzsment Intézet, Sportgazdasági- és Menedzsment Tanszék

ABSTRACT

In the last Olympic cycle race on the occasion of international regulations, it emerged that the wrestling is removed from the Olympic program. The 15-member decision-making body a report by the IOC program committee relied Olympic sport in which all evaluated based on 39 criteria. This data included the attendance of sports competitions, global coverage, and the popularity of television viewership and of anti-doping system. In my research I were an entrepreneur, to introduce case studies on the current situation of the side approaching economic and wrestling sports, as well as the rule changes, strategic decisions that were to boost the competitiveness of the sport in order. My goal is to wrestle in the Hungarian point of view of so many sports success has shed light on the economic survival of the right to exist as well.

1. Bevezetés

A birkózás korai változata már jóval az időszámításunk előtt jelen volt a mindennapi életben, hiszen már az őskorban, elsősorban az élelemszerzés és az ellen-séggel való küzdelem eszköze volt. A közép- és újkőkorszakban (i. e. 8000-3000) a létfenntartás fő területe a földművelés és az állattenyésztés lett. A letelpedő törzsek, az időközben kialakult földműves társadalom városvédelmi testgyakorlatai között megtalálható volt a fegyvernélküli harc, vagyis a birkózás is. A hódítókkal szemben való védekezés során ebben az időszakban a test-test elleni harc volt a legjellemzőbb. Az ókorban (i. e. IV. évezred - i. sz. 475) a megszilárdult társadalmak hatására kialakultak a hadseregek, ahol a birkózást sportágként kezdték jegyezni. Ennek eredményeként már az első ókori olimpián is (i. sz. 476) szerepelt a sportág (Gallovits et al. 2011). Az ellenfelek olajozott testtel, ruha nélkül küzdöttek a homokkal borított küzdőtéren. A versenyek színvonala folyamatosan

emelkedett, a városállamokban külön iskolákat hoztak létre a birkózók képzésére. Hérodotosz szerint: „Birkózás nélkül nem lehet kecses ifjakat nevelni.” Az ókori olimpiai játékok fejlődésével a birkózás is több szakágra vált szét, ám a római korban cirkuszi gladiátorok véres küzdelmévé értékelődött le a magas színvonalú görög birkózás. Az újkori olimpia létrehozása során Pierre de Coubertin báró hatására újjászületett a sportág. Folyamatos átalakuláson és fejlődésen ment át az első ötkarikás játékok alatt, hiszen kezdetben csak a hagyományos „kétvállas” győzelemmel lehetett mérkőzéseket nyerni. Így fordulhatott elő az, hogy 1912-ben 11 órás mérkőzés után hirdettek győztest. Ezt követően időkorlátok közé szorították a sportágat, illetve bevezették a pontozásos győzelmeket is. Ebben az időben vált két szakággá a sportág, a hagyományos kötöttfogás mellett megjelent a szabadfogású birkózás is (Gallovits et al. 2011).

Habár a birkózás az összes ó-, illetve újkori olimpián szerepelt, 2013-ban komolyan felmerült az a lehetőség, hogy végleg kikerülhet az ötkarikás játékok programjából. A birkózás esetleges kiesése nemcsak a magyar, hanem a többi tradicionális olimpiai országot is sokkolta. A szervezet egyébként azzal magyarázta a döntést, hogy a nemzetközi szövetségben a női és a sportolói képviselet szinte teljesen hiányzott. Természetesen a Nemzetközi Birkózó Szövetség (UWW) komoly kampányba kezdett annak érdekében, hogy ez ne történhessen meg. Talán ezeknek a lépéseknek is köszönhető, hogy a Nemzetközi Olimpiai Bizottság Buenos Aires-i ülésén bejelentette, hogy marad a birkózás az ötkarikás programban a kiválasztásra javasolt három sportág közül. A 49 szavazatot kapó birkózás a baseball/softballt (24) és a fallabdát (22) előzte meg.

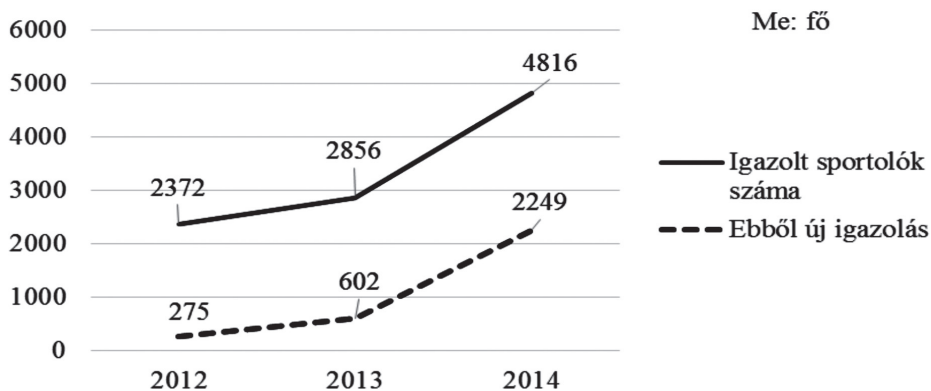
Ezek a 2013.-as események indítottak arra, hogy megvizsgáljam, mitől függhet egyes sportágak sikeressége, versenyképessége hazánkban, és nemzetközi/olimpiai szinten. A jelenlegi vizsgálat, amely a birkózás helyzetére összpontosít, illeszkedik kutatási területemhez, melyben több, hazai szempontból sikeres egyéni sportág versenyképességét elemzem.

2. A sportág helyzete Magyarországon

Hazánk a birkózói az olimpiai játékok örökrangsorában a negyedik helyen szerepel. Fontos azonban megjegyezni, hogy a toronymagasan vezető állam (Szovjetunió) már nem létezik, így gyakorlatilag Magyarország a harmadik legeredményesebb birkózó nemzet a világon az ötkarikás játékok tekintetében. Az 1. ábrán láthatjuk, hogy ez kiemelkedő teljesítménynek számít annak tükrében, hogy míg a londoni olimpia évében 2 372, addig 2013-ban már 2 856 igazolt sportolót tartott nyilván a szakág. A sportágfejlesztési stratégiában meghatározott feladatok és célok pontos végrehajtásának eredményeként, ez a szám 4 816 főre gyarapodott 2014-ben (MBSZ, 2014). Láthatjuk továbbá, hogy ennek a tervnek köszönhetően 2012-ben csak 275, míg 2014-ben már 2249 új igazolt sportolóval rendelkezett a Szövetség.

1. ábra: A Magyar Birkózó Szövetség igazolt sportolókkal kapcsolatos adatai
Diagram 1: The data of the Hungarian Wrestling Federation confirmed athletes

Forrás: Saját szerkesztés sportági szakszövetségi adatok alapján

A legsikeresebb magyar olimpiai sportágnak a vívás tekinthető, ahol 2013-ban az 1661 igazolt sportolóra 35 aranyérem jutott. A birkózók által megszerzett 19 arany, 16 ezüst és 19 bronzérem, a negyedik legeredményesebb olimpiai sportágunká teszi a szakágat.

A sportág a 2012. évi londoni olimpia után komoly veszélybe került. Különböző sportágfejlesztési stratégiák alkalmazásával a szabályozók fejleszteni kívánták a birkózást, és ebbe a fejlődési folyamatba csatlakozott a Magyar Birkózó Szövetség is, és egy nagyon részletes tervet dolgoztak ki. E koncepció 3 fő projektben került meghatározásra. Elsősorban a verseny, és az élsport fejlesztése mellett, az úgynevezett szőnyegprogram segítségével az utánpótlás nevelés támogatását is célul tűzték ki. A keretösszegeből támogatni kívánták továbbá a fő bázisoknak tekinthető elit akadémiákat és egyesületeket is. E célkitűzésekre 798 000 000 forint forrás állt rendelkezésre a 2014. évben (MBSZ, 2014).

A birkózás az elmúlt évek eredményességének köszönhetően 2010-ben beválasztásra került azon 16 kiemelt egyéni sportág közé, mely magasabb összegű támogatást kap. Simicskó István, az Emberi Erőforrások Minisztériumának sportért és ifjúságért felelős államtitkára 2013-ban kijelentette, hogy a 2014-2020-ig tartó időszakban az állam vezetése mintegy 135 milliárd forint támogatást ad az 1. táblázatban szereplő 16 sportágnak. A Magyar Birkózó Szövetség 459,1 millió forintból gazdálkodhatott 2013-ban, ami ebben az évben 1 sportolóra vetítve 160 749 forintot jelentett/év. Várhatóan 2014 és 2020 között további 14,5 milliárd forintra számíthat a szövetség (1526/2013. (VIII. 12.) Korm. Határozat).

1. táblázat: A kormány által kijelölt 16 egyéni sportág a kapott támogatási összegekkel

Table 1: The 16 individual sport designated by the Government with the resulting amounts of aid

A támogatott szövetségek és a támogatások összege	2013 (m Ft)	2014-2020 között (Mrd Ft)
Magyar Úszó Szövetség	736,5	14,1
Magyar Birkózó Szövetség	459,1	14,5
Magyar Kajak-Kenu Szövetség	336,3	13,4
Magyar Atlétikai Szövetség	314,5	18
Magyar Öttusa Szövetség	304,9	9,5
Magyar Vívó Szövetség	301,6	9,6
Magyar Torna Szövetség	295,3	8,7
Magyar Ökölvívó Szakszövetség	295,2	5,7
Magyar Judo Szövetség	250,4	11
Magyar Országos Korcsolyázó Szövetség	211,2	3
Magyar Röplabda Szövetség	119,5	4,2
Magyar Tenisz Szövetség	107,5	4,1
Magyar Kerékpársportok Országos Szövetsége	94,4	2,8
Magyar Evezős Szövetség	93,3	9,6
Magyar Sportlövők Szövetsége	65,5	4,9
Magyar Asztalitenisz Szövetség	43,7	2,7

Forrás: 1526/2013. (VIII. 12.) Korm. Határozat

A kiemelt sportágak támogatási mértéke az igazolt sportolók számának a függvényében mutatkozik meg igazán, hiszen 1 főre vetítve hozható közös nevezőre a forrás. Az 1 főre jutó támogatási mutatót, azért számoltam ki, mert kutatási céljaim között szerepel, az egyéni sportágak pozicionálása a sportágak között, és ez az átlagérték alkalmas lehet a sportágak sorrendjének megállapítására a támogatási mértékük alapján. A 2. táblázat alapján látható, hogy az egy főre jutó támogatás a birkózás esetében átlag körülínek tekinthető az egyéni sikersportágainkhoz viszonyítva, melyet korábbi kutatásaim is igazolnak (Madarász, 2015). Fontos azonban kiemelni, hogy realisabb képet csak akkor kaphatunk, ha az egy főre jutó támogatások esetében figyelembe vesszük a sportágak eszközigényét, illetve a sportágakban résztvevő igazolt sportolók számát. Ezt későbbi kutatásaimban egy komplex vizsgálat keretein belül kívánom vizsgálni.

2. táblázat: A vizsgált sportágak támogatási összegei egy főre vetítve 2013-ban
Table 2: The examined sports with the amount by the Government per capita in 2013

	Birkózás	Kajak-kenu	Vívás	Öttusa	Cselgáncs
Támogatás összege (eFt)	459 100	336 300	301 600	304 900	250 400
Igazolt sportolók száma (fő)	2856	4865	1661	621	2350
Egy főre jutó támogatás (Ft/fő)	160 749	69 126	181 577	490 982	106 553

Forrás: saját szerkesztés a 1526/2013. (VIII. 12.) Korm. Határozat és a sportágak sportágfejlesztési stratégiái alapján, 2015

3. A versenyképesség fogalmi lehatárolása

Ha a versenyképesség fogalmát vizsgáljuk fontos megjegyezni, hogy kutatónként és kutatási területenként is más-más deffinícióval találkozhatunk. Az elmúlt 30 évben kulcsfogalommá vált a versenyképesség, ahogy Lengyel (2000) idézi Begg (1999) szavait, miszerint: „...a versenyképesség javítása, ahogy az mindenki által köztudott, a gazdasági nirvánába vezető út”, utalva arra, hogy már-már „divatos közhellyé” vált a fogalom. Ha a versenyképességet szeretnénk javítani, akkor gyakorlatilag innovációt, valamilyen újítást próbálunk keresni. Így van ez a sporton belül is. Ha a versenyképességgel foglalkozunk, alapvetően három definíciót érdemes figyelembe venni. Potori (2004) ugyan a mezőgazdasági ágazatok élet- és versenyképességét vizsgálta, de az általa említett eltartóképességet, életképességet és a versenyképességet bármely sportvállalkozás esetében is értelmezhető. Ezek a fogalmak egymáshoz kapcsolódóak, illetve egymás részterületei.

A fentiek alapján a sport területén értelmezve eltartóképesnek nevezhető az a sportág, mely a fix költségek kifizetése mellett nem képes akkora tartalékokat felhalmozni, amellyel a váratlan kiadásokat is fedezni tudja. Ezzel szemben életképesnek tekinthető az a sportág, amely a fix költségek kifizetése mellett, rendelkezik akkora felhalmozott tőkével, mellyel fel van készülve a váratlan kiadások okozta terhekre. Potori (2004) hiv. Lin (2002) vizsgálatai alapján azonban rámutat, hogy ha komparatív előnyt nem élvező ágazatban működik a vállalkozás, akkor megfelelő vezetés, tudás (Bencsik et al. 2014) mellett is életképtelen lehet.

Versenyképesnek azt a sportágat tekinthetjük, mely a versenytársaival szemben – olimpiai vagy akár nem olimpiai sportágak – valamilyen versenyelőnyt képes kiharcolni, és azt hosszú távon meg is tudja tartani.

A sport területén már történtek versenyképességi kutatások, de ezek leginkább a csapatsportágakra vonatkoztak. A mind magasabb elvárások, a nemzeti, sokszor

ideológiai háttér okozza az egyre növekvő harcot az anyagi javakért. Új sportági technikai elemek, vagy akár új sportágak jelenhetnek meg, melyek új eszközöket, korszerűbb technológiai hátteret biztosítanak a sportiparnak. A rendkívül dinamikusan fejlődő sporttudománynak, mint alkalmazott tudományágnak, is szüksége van a versenyképesség fejlesztésére, leginkább a professzionális – élsport (Nagy-Bácsné 2014 a,b), de persze a szabadidősport szintjén is. A sportiparág mára már a nemzeti össztermék jelentős elemévé lépett elő (Bácsné 2015). András (2006) felhívja a figyelmet, hogy a sport gazdaságban kettősség figyelhető meg. A sportszakmai és gazdasági értelmezési síkok párhuzamosan definiálják a sportszervezetek célrendszerét, a jobb sporteredmény elérése mellett tehát a jobb pénzügyi eredmény elérése egyaránt cél.

Elmondható tehát, hogy az innováció gyakorlatilag a versenyképesség növekedését jelenti. Ezáltal a versenyképes szervezet/sportág alkalmazkodni képes a folyamatosan változó környezethez, fel tudja venni a versenyt a piacra újonnan belépő szereplőkkel és képes a lehetőségeit mindig a legjobban kihasználni (Németh-Gál, 2013) (Nagy, 2012).

Jelen esetben a kérdést úgy tehetjük fel, hogy a birkózás fel tudja-e venni a versenyt a többi olimpiai, vagy nem olimpiai sportággal? Vizsgálatomban a versenyképességet a sportág médiában elfoglalt szerepe alapján vizsgáltam, hiszen a Nemzetközi Olimpiai Bizottság (NOB), illetve az aktuális nyári játékok szervezőbizottsága (OCOG) is így tesz, azaz minél nagyobb a nézőszám egy-egy sportág esetében, annál nagyobb lesz a támogatási összeg, amelyet a sportágnak juttatnak. E cikkben azt vizsgáltam meg, hogy a 2012-es nyári játékokon milyen mértékben volt jelen a sportág a médiában, mennyire volt versenyképes a nézőkért folytatott harcban.

4. A birkózás versenyképességének jellemzése

A 2012-es ötkarikás játékok után a birkózás nagyon nehéz helyzetbe került az olimpiai szereplés tekintetében. A Nemzetközi Olimpiai Bizottság (NOB) döntése alapján a sportág léte lett megkérdőjelezve, hiszen felmerült, hogy 2020-tól a szakág kimaradhat az olimpiai programból. A NOB ezt a döntést azon saját 39-es kritériumrendszere alapján tette meg, ami figyelemmel van a játékok gazdasági és üzleti vonatkozásaira is, nem csupán a hagyományokra. Többek között értékeli az adott sportág helyszíni nézőszámát, a globalizáltságát, illetve a médiában való nézettségét, továbbá a doppingellenes rendszerét is. Érdeemes megjegyezni, hogy egy-egy olimpián pontosan meghatározott a sportágak lebonyolítási sorrendje, a résztvevő versenyzők, illetve a kiosztható érmek száma is. A NOB korlátozni kényszerült ezeket keretszámokat, így alapos vizsgálat alá vetették a jelenlegi olimpiai sportágakat, hogy hol lehetne alakítani az ötkarikás programban. Ez a kényszer, illetve az új, jelenleg még nem olimpiai sportágak erősödése készítette arra a bizottságot, hogy pellengérré állítsák a birkózást. A 2016-os riói olimpiára felvett rögbi és golf nem lehetett kieső, így 26 sportág közül kellett egyet

kiválasztaniuk a tagoknak. „Nemcsak sportszakmailag kell világszínvonalat nyújtani, hanem kapcsolatosan szükséges a népszerűség, a stabilitás, nagy nézettség és a tradíciók is” (András 2013). Napjainkban már a NOB is rákényszerül az üzleti gondolkodásra és az üzleti szféra igényeinek való megfelelésre. Kénytelen volt rövid idő alatt olyan sportágaknak is komoly bevételt generálni, melyek vagy a médiaképességük gyengesége, vagy az intézményi rendszerük gondolkodásából hiányzó üzleti szemlélete miatt szinte csak abból élnek, hogy az olimpián szerepeljenek. (András 2013) szerint a birkózásnak fogyasztói piaca szinte csak az olimpiák vonatkozásában értelmezhető, adásvétellel jellemezhető sportolói piaca nincsen. A sportmerchandise piac egyáltalán nem létezik, pedig ennek a lenne a feladata a nézői elkötelezettség kialakítása és megszilárdítása.

Közvetítési jogokról szinte csak az olimpiák kapcsán beszélhetünk. A 3. táblázatot a Londoni olimpia szervezőbizottsága, a LOCOG és a Nemzetközi Olimpiai Bizottság (NOB) adatai alapján szerkesztettem, mely az egyes olimpiai sportágak média értékük szerinti csoportosítását mutatja. Fontosságuk szerint ABC kategóriákba sorolták a sportágakat, ahol az A csoport a legtámogatottabb, míg az E egy újonnan létrehozott csoportot jelent, ahol egyelőre nem beszélhetünk támogatási összegről. E csoportban szereplő sportágak támogatásának mértéke a 2016. évi Rio De Janeiro-i olimpiai játékok után, a nézettségi adatainak tükrében kerül elosztásra. Tehát a sportág versenyképessége hogyan azonosítható be? Hazánkban eltartóképes-e a sportág, vagy esetleg rosszabb? Mivel a sportágban hazai sikerekről beszélhetünk, a kormányzat támogatását élvezzi a szövetség. A táblázat alapján láthatjuk, hogy a birkózás a „D” jelű csoportban szerepel, tehát nem tartozik a legnézettebb sportágak közé. A fő problémát az jelenti, hogy a bevezetett szabálymódosítások vitatottak, a laikus nézők számára nem vagy nehezen érthetőek.

3. táblázat: A 2012. évi londoni olimpia TV közvetítés jogdíjainak elosztása
Table 3: The allocation of the 2012 London Olympics TV coverage royalties

Csoportosítás	Sportágak	Támogatási összeg
A	Atlétika, Torna, Vízi sportok	47 millió USD
B	Kosárlabda, Kerékpár, Labdarúgás, Tenisz, Röplabda	22 millió USD
C	Íjászat, Tollaslabda, Ökölvívás, Cselgáncs, Evezés, Sportlövészet, Asztalitenisz, Súlyemelés	16 millió USD
D	Kajak-kenu, Vívás, Kézilabda, Birkózás, Lovaglás, Vitorlázás, Taekwondo, Triatlon, Gyeplabda	14 millió USD
E	Öttusa, Golf, Hetes Rögbi	Újonnan létrehozott csoport

Forrás: Saját szerkesztés a LOCOG, NOB adatai alapján 2015

4. A sportág jövője Magyarországon, következtetések

Egy sportág jövője mindig is nagyban függött az állami támogatások mértékétől (Becsky et al. 2015). A birkózás nem tartozik azon sportágak közé, melyek a médiából befolyt összegekből el tudják tartani magukat. Jelen esetben nem beszélhetünk a félidők közötti reklámbevételek szétosztásáról, hiszen a szponzoráció nagyon alacsony mértékben van jelen a szakágban. A probléma azonban nem csak hazánkban jelentkezik. Ha törölték volna a sportágot azt például Törökország is megszenvedti, hiszen ott is sikersportágnak számít, eddigi 39 olimpiai aranyukból 28-at abban nyertek. A sportág hazai támogatottsága a kiemelésnek köszönhetően 2020-ig megoldott. Ez azért is üdvözítő, mert a birkózás a 2020-as Tokió-i olimpiáig, biztosan szerepel az ötkarikás játékok programjában. Kulcsfontosságú, hogy a hazai szövetség a különböző támogatásokat, hogyan és milyen formában használja fel. A 4. táblázatban láthatjuk a Magyar Birkózó Szövetség bevételeit, illetve kiadásait ezer forintban, a szakág által készített 2014-es egyszerűsített éves beszámoló alapján. Ez alapján láthatjuk, hogy a Magyar Olimpiai Bizottság és az Emberi Erőforrások Minisztériuma jelenti a két legnagyobb támogatót, míg a pályázati pénzek teljes mértékben hiányoznak a szövetség költségvetéséből. A kiadások között tisztán látszik, hogy a szakág ténylegesen nagy hangsúlyt fektet az utánpótlás bázis növelésére, hiszen nincs éles kontraszt a támogatás tekintetében a felnőtt élsportolók illetve a jövő reménységei között.

Összegzésként megállapítható, hogy a Magyar Birkózó Szövetség hosszútávú célokkal rendelkezik. Az elmúlt időszakban elvégzett munka hatására minden esély megvan arra, hogy a szakág 2020 után is az olimpiai család tagja marad. A Szövetség fő feladata a verseny és élsport szervezése, irányítása, fejlesztése, valamint a Szövetség tagjai érdekeinek képviselése. Mivel a Magyar Birkózó Szövetség működéséhez szükséges bevételeit döntő többségben az államháztartás más alrendszerétől kapja, fontos az eredményességet megőrizni. Ennek érdekében folytatni szükséges, a felkészülések hosszú évek óta legeredményesebb módjának számító központi edzőtáborok szervezését. Emellett a szakosztályok támogatása, illetve az utánpótlásfejlesztés elengedhetetlen, hiszen megfelelő méretű gyermek-állományból lehet sikeres verseny,-élsport bázist fenntartani. Az eredményesség persze csak akkor lehet továbbra is fejlődőképes, ha az új sportszakemberek képzése, a már meglévő munkatársak továbbképzésével párosul.

4. táblázat: A Magyar Birkózó Szövetség kiadásai és bevételei a 2014-es évben

Table 4: The Hungarian Wrestling Federation of expenditure and revenue for the 2014 year

Megnevezés	Éves Terv	Tény adatok
Magyar Olimpiai Bizottság	166.800	165.643
Emberi Erőforrások Minisztériuma	807.999	822.318
Pályázatok	0	0
Jogi és természetes személyek	8.500	7.500
Külföldi szervezetek	2.000	0
Külföldi szervezetek részvételi díj	25.500	31.310
Egyéb bevételek	18.500	25.016
Reklámtevékenység bevétele	11.006	11.800
BEVÉTELEK ÖSSZESEN	1.040.305	1.063.587
Felnőtt kötöttfogás	58.806	59.276
Felnőtt szabadfogás	36.472	37.709
Felnőtt női válogatott	22.658	35.909
Felnőtt egyéb dologi kiadások	56.444	41.927
FELNÖTTEK ÖSSZESEN	174.380	174.821
UTÁNPÓTLÁS ÖSSZESEN	135.910	107.860
Hazai versenyek, rendezvények	51.650	45.672
Egyéb szakmai kiadások	470.912	468.594
Szőnyegprogram	70.000	508
Közvetlen költségek, ráfordítások, kiadások	902.852	797.455
Általános (működési költségek)	135.453	148.293
KIADÁSOK ÖSSZESEN	1.040.305	957.403

Forrás: Saját szerkesztés a Magyar Birkózó Szövetség 2014. évi Egyszerűsített Éves Beszámoló Kiegészítő Melléklete és Közhasznúsági Jelentése adatai alapján 2015

FELHASZNÁLT IRODALOM

- András K. (2013): A birkózás irányítói is felelősek, ha kikerül a sportág az olimpiáról, <http://www.vg.hu/kozelet/tarsadalom/a-birkozas-iranyitoi-is-felelosek-ha-kikerul-a-sportag-az-olimpiarol-399532> Szerző: Éber Sándor
- András K. (2006): A szabadidősport gazdaságtana. 75. sz. Műhelytanulmány HU ISSN 1786-3031
- Bácsné Bába É. (2015): Sportszervezetek működési kereteinek változása KÖZÉP-EURÓPAI KÖZLEMÉNYEK (No. 28) VIII. évf.:(1.) pp. 151-161.
- Becsky-Nagy P. – Dékán T. – Szőke R. – Bács Z. (2015): The relevance of sports financing. APSTRACT 2015/1. pp 19-22
- Bencsik A. – Juhász T. – Machora R. (2014): Mentor system/practice on the behalf of knowledge sharing. Acta Politechnica Hungarica 2014/Vol. 11. No. 9. pp 95-114. ISSN 1785-8860
- Gallovits L. – Honfi L. – Széles-Kovács Gy. (2011): Sport A-tól Z-ig. Általános és különleges sportágak ismerete, Pécsi Tudományegyetem, Szegedi Tudományegyetem, Nyugat-Magyarországi Egyetem, Eszterházy Károly Főiskola, Dialóg Campus Kiadó-Nordex Kft
- Lengyel I. (2000): A regionális versenyképességről. Közgazdasági Szemle, XLVII. évf., 2000. december 970. p.
- Madarász T. (2015): Támogatási lehetőségek a csapatsportágak vs. egyéni sportágak esetében, a TAO sportágak sportgazdasági helyzetének áttekintése a támogatói oldalról, Debrecen
- Magyar Birkózó Szövetség sportágfejlesztési stratégia 2013-2020
- Magyar Birkózó Szövetség 2014. évi Egyszerűsített Éves Beszámoló Kiegészítő Melléklete és Közhasznúsági Jelentése
- Nagy I. Z. – Bácsné Bába É. (2014a): Szervezeti átalakulások futballvállalkozásoknál, AGRÁRTUDOMÁNYI KÖZLEMÉNYEK, ACTA AGRARIA DEBRECENIENSIS 2014:(58) pp. 141-146.
- Nagy I. Z. – Bácsné Bába É. (2014b): Organizational Changes of Professional Football Companies, JOURNAL ON LEGAL AND ECONOMIC ISSUES OF CENTRAL EUROPE 5.:(2.) pp. 102-111. Folyóiratcikkek/Szakecikkek/Tudományos
- Némethné G. A.: A kis- és középvállalatok versenyképessége, Közgazdasági Szemle, LVII. évf., 2010. február (181–193. o.)
- Potori N. (szerk.) (2004): A főbb mezőgazdasági ágazatok élet- és versenyképességének követelményei. Agrárgazdasági Kutató Intézet, Budapest. 91 p. HU ISSN 1418 2122 ISBN 963 491 472 1
2004. évi I. törvény – a sportról
- 2011 évi LXXXII törvény a sport támogatásával összefüggő egyes törvények módosításáról